

Petr TOMEK, Zdeněk FIALA

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

s komentářem, poznámkami
a judikaturou **po novele k 1. 10. 2023**

- aktuální znění zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů po novele k 1. 10. 2023 s podrobným výkladem jednotlivých ustanovení
- související ustanovení a předpisy
- judikatura

Komentáře k jednotlivým ustanovením zákona o služebním poměru vypracovali:

- JUDr. Petr Tomek – § 1 až § 168 a § 197 až § 231
- doc. JUDr. PhDr. Zdeněk Fiala, Ph.D. – § 42 odst. 1 písm. d) a § 169 až § 196
- ve spoluautorství – Předmluva, Úvod do problematiky právní úpravy služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů, § 2, § 5 a § 17 – II. Služební slib

Případné zásadní legislativní změny, k nimž dojde v období mezi jednotlivými vydáními, budou ošetřeny formou vkládané **aktualizace**, která bude po dobu prodejnosti publikace volně **ke stažení na www.anag.cz**. Nutnost aktualizace posuzuje na základě legislativních změn výhradně autor ve spolupráci s nakladatelstvím.

Aktualizace však v žádném případě nemohou nahradit nová vydání knihy.

OBSAH

Předmluva	6
Přehled nejčastěji citovaných předpisů	7
Úvod do problematiky právní úpravy služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů	8
Dosavadní vývoj právní úpravy služebního poměru příslušníků bezpečnostních sborů	8
Charakteristické rysy právní úpravy služebního poměru	9
Použití dalších zákonných předpisů na služební poměr příslušníků	13
Prováděcí předpisy k zákonu o služebním poměru a další související předpisy ..	25

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů

ČÁST PRVNÍ	
Obecná ustanovení	28

ČÁST DRUHÁ	
Vznik, změny a skončení služebního poměru	79
Hlava I – Vznik služebního poměru	79
Hlava II – Změny služebního poměru	102
Díl 1 – Obsazování volných služebních míst	102
Díl 2 – Převedení na jiné služební místo	137
Díl 3 – Zálohy	155
Díl 4 – Další změny služebního poměru	171
Hlava III – Skončení služebního poměru	189

ČÁST TŘETÍ	
Základní povinnosti příslušníka a omezení jeho některých práv	229

ČÁST ČTVRTÁ	
Kázeňské odměny a kázeňské tresty	244

ČÁST PÁTÁ	
Doba služby, služební pohotovost a doba odpočinku	252
Hlava I – Doba služby	252
Hlava II – Služební pohotovost	282
Hlava III – Doba odpočinku	288

Hlava IV	- Služební volno s poskytnutím služebního příjmu	302
Hlava V	- Služební volno bez poskytnutí služebního příjmu	331
Hlava VI	- Výkon služby z jiného místa	332

ČÁST ŠESTÁ

Podmínky výkonu služby	334
Hlava I – Péče o příslušníky	334
Hlava II – Nemocenské pojištění	346
Hlava III – Zdravotní, osobnostní a fyzická způsobilost příslušníka	354
Hlava IV – Ozdravný pobyt	357
Hlava V – Mateřská a rodičovská dovolená.	363
Hlava VI – Zvláštní podmínky výkonu služby příslušnic a příslušníků pečujících o dítě	367
Hlava VII – Bezpečnost a ochrana zdraví při výkonu služby	370

ČÁST SEDMÁ

Náhrada škody	379
Hlava I - Předcházení škodám	384
Hlava II - Odpovědnost příslušníka za škodu	387
Díl 1 - Obecná odpovědnost	387
Díl 2 - Zvláštní odpovědnost	394
Hlava III - Odpovědnost bezpečnostního sboru za škodu	400
Díl 1 - Obecná a zvláštní odpovědnost	400
Díl 2 - Odpovědnost za škodu při služebním úrazu nebo nemoci z povolání	406
Díl 3 - Společné ustanovení k odpovědnosti za škodu	441

ČÁST OSMÁ

Služební příjem a odměna za služební pohotovost	444
Hlava I - Obecné ustanovení	444
Hlava II - Složky služebního příjmu	448
Hlava III - Služební příjem ve zvláštních případech	473
Hlava IV - Odměna za služební pohotovost	485
Hlava V - Společná ustanovení o služebním příjmu příslušníků a odměně za služební pohotovost	487

ČÁST DEVÁTÁ

Naturální náležitosti a zvláštní požitky	495
---	-----

ČÁST DESÁTÁ

Náhrady cestovních výdajů	501
Hlava I - Obecná ustanovení	501
Hlava II - Náhrady cestovních výdajů při služební cestě	508

Hlava III	- Náhrady výdajů při zahraniční služební cestě	520
Hlava IV	- Náhrady cestovních výdajů v ostatních případech	525
Hlava V	- Společná ustanovení k náhradám cestovních výdajů	535
Hlava VI	- Náhrada stěhovacích výdajů	539

ČÁST JEDENÁCTÁ

Výsluhové nároky	540
Hlava I - Odchodné	541
Hlava II - Výsluhový příspěvek	546
Hlava III - Úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka.	556
Hlava IV - Společná ustanovení o výsluhových nárocích	560

ČÁST DVANÁCTÁ

Řízení ve věcech služebního poměru	568
Hlava I - Obecná ustanovení.	574
Hlava II - Průběh řízení	640
Hlava III - Řízení o propuštění podle § 42 odst. 1 písm. d)	691
Hlava IV - Řízení o kázeňském přestupku a o jednání, které má znaky přestupku	699
Hlava V - Přezkoumávání rozhodnutí	774
Hlava VI - Výkon rozhodnutí a přezkoumávání pravomocných rozhodnutí soudem	828

ČÁST TŘINÁCTÁ

Informování příslušníků a projednávání záležitostí týkajících se výkonu služby a vztahy bezpečnostního sboru a odborové organizace	841
---	-----

ČÁST ČTRNÁCTÁ

Společná, přechodná a závěrečná ustanovení	847
Hlava I - Společná ustanovení	847
Hlava II - Přechodná ustanovení	870
Hlava III - Závěrečná ustanovení	878

Přechodná ustanovení novel k zákonu č. 361/2003 Sb.	879
--	-----

Příloha č. 1 k zákonu č. 361/2003 Sb.	884
--	-----

Použitá literatura	888
---------------------------------	-----

PŘEDMLUVA

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

publikace, která se vám nyní dostává do rukou, obsahuje novelizovaný text zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, k němuž je připojen komentář zahrnující výklad jednotlivých ustanovení zákona, který se argumentačně opírá především o aktuální soudní judikaturu.

Každý, kdo působí v dané oblasti, ví, že současná platná právní úprava je vnímána kontroverzně a kriticky jak doktrinárně, tak má i značný potenciál přinášet aplikační problémy nejen v praxi služebních funkcionářů, ale rovněž i v rozhodovací praxi soudů.

Příslušná ustanovení zákona se proto autoři pokusili vyložit nejen z hlediska požadavků, ale i nedostatků, právní úpravy a soudní judikatury, která právní úpravu v řadě ohledů doplňuje, dotváří a mnohdy dokonce přetváří, ale rovněž i v návaznosti na poznatky (problémy) z aplikační praxe.

Originalita přístupu, zvláště pak struktura a pojetí jednotlivých částí publikace, záleží na samotných autorech, komentované problematice a vůbec na autorském přístupu. Uvedené je příčinou toho, proč komentář k dvanácté (procesní) části zákona v určitém směru svým zpracováním vybočuje z koncepce předcházejících a navazujících částí publikace.

Předkládaný text je určen především služebním funkcionářům, pracovníkům personálních útvarů bezpečnostních sborů a dalšímu odbornému personálu, který se bezprostředně podílí na přípravě rozhodnutí ve věcech služebního poměru. Současně může posloužit všem příslušníkům, vůči nimž se vede řízení ve věcech služebního poměru, aby mohli řádně uplatnit svá práva v tomto řízení a uplatňovat své nároky plynoucí ze služebního poměru.

Doufáme, že se tato publikace stane cennou pomůckou při aplikaci, popř. studiu, příslušné právní úpravy.

Jsme si vědomi toho, že předkládaný text není dokonalý, a to již jen proto, že pro platnou právní úpravu zákona o služebním poměru, resp. jeho určitá ustanovení je typická stručnost poskytující prostor pro řadu protichůdných právních výkladů, tím spíše, že se názory na jejich aplikaci poměrně často mění. Odhlédnout nelze ani od skutečnosti, že v důsledku posledních novelizací byla do zákona o služebním poměru včleněna řada nových jak hmotněprávních, tak procesněprávních institutů, se kterými tak nejsou prozatím příliš velké praktické zkušenosti. Jsme proto otevření věcným kritickým připomínkám a případným dalším námětům, které by mohly vést ke zkvalitnění případného dalšího vydání komentáře.

Předkládaný komentář vychází z právního stavu ke dni 1. října 2023.

Autoři současně upozorňují na publikaci, která vyšla v mezidobí a jež bezprostředně navazuje na tento komentář a v určitých praktických aspektech jej také rozšiřuje, a to FIALA, Z., TOMEK, P. a VETEŠNÍK, P. *Vzory podání a úkonů podle zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů*. Olomouc: ANAG, 2021.

Autoři

Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů,

ve znění zákona č. 186/2004 Sb., č. 436/2004 Sb., č. 586/2004 Sb., č. 626/2004 Sb., č. 169/2005 Sb., č. 253/2005 Sb., č. 413/2005 Sb., č. 530/2005 Sb., č. 189/2006 Sb., č. 531/2006 Sb., č. 261/2007 Sb., č. 305/2008 Sb., č. 306/2008 Sb., č. 326/2009 Sb., č. 341/2011 Sb., č. 375/2011 Sb., č. 428/2011 Sb., č. 470/2011 Sb., č. 167/2012 Sb., č. 399/2012 Sb., č. 303/2013 Sb., č. 204/2015 Sb., č. 377/2015 Sb., č. 298/2016 Sb., č. 148/2017 Sb., č. 183/2017 Sb., č. 247/2017 Sb., č. 310/2017 Sb., č. 181/2018 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 235/2018 Sb., zákona č. 32/2019 Sb., č. 163/2019 Sb., č. 277/2019 Sb.^{*)}, č. 330/2021 Sb., č. 363/2021 Sb.^{*)}, č. 432/2022 Sb.^{*)}, č. 172/2023 Sb. a zákona č. 281/2023 Sb.

^{*)} Red. pozn.: Změny provedené zákonem č. 277/2019 Sb. a zákonem č. 432/2022 Sb. nabývají účinnosti dnem 1. 1. 2024, v textu zákona jsou tyto změny zapracovány formou redakční poznámky. Změny provedené zákonem č. 363/2021 Sb. nabývají účinnosti dnem 1. 1. 2025, v textu zákona jsou tyto změny zapracovány formou redakční poznámky.

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ Obecná ustanovení

§ 1

Předmět úpravy a rozsah působnosti

(1) Tento zákon upravuje právní poměry fyzických osob, které v bezpečnostním sboru vykonávají službu (dále jen „příslušník“), jejich odměňování, řízení ve věcech služebního poměru a organizační věci služby (dále jen „služební vztahy“). Bezpečnostním sborem se rozumí Policie České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správa České republiky, Vězeňská služba České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služba a Úřad pro zahraniční styky a informace.

(2) V čele Policie České republiky je policejní prezident, Hasičského záchranného sboru České republiky je generální ředitel, Celní správy České republiky je generální ředitel Generálního ředitelství cel, Vězeňské služby České republiky je generální ředitel, Generální inspekce bezpečnostních sborů je ředitel, Bezpečnostní informační služby je ředitel a Úřadu pro zahraniční styky a informace je ředitel (dále jen „ředitel bezpečnostního sboru“). Funkční období ředitele bezpečnostního sboru trvá 5 let. Tatáž osoba nemůže být ustanovena na služební místo ředitele bezpečnostního sboru více než dvakrát za sebou.

(3) Příslušník je ve služebním poměru k České republice. Práva a povinnosti České republiky vůči příslušníkovi plní příslušný bezpečnostní sbor.

Z judikatury

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 Ads 129/2008 ze dne 10. června 2009

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 138/2008 ze dne 29. května 2009

§ 6

Místo služebního působení

(1) Příslušník vykonává službu podle potřeb bezpečnostního sboru na území České republiky nebo v zahraničí.

(2) Místo služebního působení na území České republiky je určeno územím obce,⁶⁾ v níž příslušník vykonává službu. Za místo služebního působení příslušníka provádějícího kontrolu cestovních dokladů⁷⁾ nebo celní kontrolu zboží a osob,⁸⁾ které překračují státní hranice, se považuje území obce v České republice, i když místem výkonu služby je oblast území sousedního státu vymezená mezinárodní smlouvou⁹⁾ (dále jen „hraniční přechod“).

⁶⁾ § 18 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

⁷⁾ Například zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁾ § 2 písm. k) zákona č. 13/1993 Sb. (předpis byl zrušen).

⁹⁾ Například Dohoda mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Rakouskou republikou o ulehčení pohraničního odbavování v železniční, silniční a vodní dopravě, vyhlášená pod č. 27/1994 Sb.

Komentář k § 6

I. VYMEZENÍ MÍSTA SLUŽEBNÍHO PŮSOBIŠTĚ

S pojmem služební místo je spjat také institut místa služebního působení, protože každé služební místo je vykonáváno na služebně, jež je dislokována v konkrétním místě. Odstavec 1 stanoví, že příslušník vykonává službu podle potřeb bezpečnostního sboru na území České republiky nebo v zahraničí. V § 6 je vyjádřen zásadně nový princip, podle kterého příslušník vykonává službu podle potřeb bezpečnostního sboru na celém území České republiky a jeho služba není omezena na místo služebního působení jako v minulosti, kdy změna místa služebního působení mohla být proti vůli příslušníka provedena jen na omezenou dobu. I když v případech změny místa služebního působení „z moci úřední“ existuje nároková kompenzace v podobě cestovních náhrad, je tato kompenzace nedostatečná. Jistě se při návrhu zákona o služebním poměru předpokládalo, že k určité kompenzaci v takových případech dojde i podstatným navýšením služebního příjmu zejména u nižších tarifních tříd, což se vzhledem k nedostatku prostředků na zavedení neuskutečnilo, nabízela se ale také právní úprava, která je použita u vojáků z povolání, tedy kompenzace příspěvkem na bydlení, který by byl určen k tomu, aby si příslušník v novém místě služebního působení mohl pronajmout byt s celou svou rodinou a nebyl ubytován jen sám na náklady bezpečnostního sboru.

II. MÍSTO SLUŽEBNÍHO PŮSOBIŠTĚ NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Odstavec 2 vymezuje místo služebního působení na území České republiky. Místo služebního působení je stanoveno v rozhodnutí služebního funkcionáře a je určeno územím obce. Z § 18 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), vyplývá, že každá část území České republiky je součástí

území některé obce. Obec má jedno nebo více katastrálních území. Z uvedené dikce vyplývá, že příslušníkovi nelze v rozhodnutí určit dvě nebo více míst služebního působení, i když příslušník pravidelně vykonává službu ve více obcích. Vymezení místa služebního působení má význam také pro poskytování náhrad cestovních výdajů při vzniku nebo změně služebního poměru (převedení na jiné služební místo, pověření zastupováním na jiném služebním místě, vynětí ze zálohy), při služebním cestě, studijním pobytu, ozdravném pobytu konaných v jiném místě, než je místo služebního působení a v dalších případech stanovených zákonem o služebním poměru.

Praxe ukázala, že v zákoně o služebním poměru chybí ustanovení, které by reagovalo na potřebu změny místa služebního působení, k níž dochází např. při zrušení tzv. detašovaného pracoviště, aniž by došlo ke zrušení vykonávaného služebního místa (služební místo je systemizováno na „mateřském“ útvaru, ale k faktickému výkonu služby dochází v jiném místě, než je dislokován „mateřský“ útvar). V takovém případě lze doporučit, aby bylo služební místo formálně zrušeno a poté zřízeno znovu ve stejné kvalitě v jiném místě služebního působení. Tím bude založen titul pro poskytování náhrad cestovních výdajů podle § 149 odst. 1 ZSP. Je zřejmé, že by novelizace zákona měla zakotvit institut „přeložení“ do jiného místa služebního působení.

III. MÍSTO SLUŽEBNÍHO PŮSOBIŠTĚ V ZAHRANIČÍ

Zákon o služebním poměru zohledňuje při úpravě místa služebního působení i úkoly plněné příslušníky bezpečnostních sborů, které vyplývají z mezinárodních závazků České republiky. Příslušníci bezpečnostních sborů se v současné době podílejí, případně se v budoucnu mohou podílet, na různých mezinárodních akcích, s nimiž je spojena služba mimo území České republiky. Jedná se zejména o účast v mezinárodních policejních sborech, které pod hlavičkou mezinárodních organizací (Evropská unie, Organizace spojených národů apod.) zajišťují vnitřní pořádek a bezpečnost v politicky nestabilních oblastech světa, o účast na záchranářských akcích mimo území státu, účast na ostraze vězňů v souvislosti s činností mezinárodních soudních institucí, o zajištění účasti v expertních komisích světové celnícké organizace a o zpravodajskou činnost. Proto je v odstavci 2 stanoveno, že příslušník může vykonávat službu nejen na území České republiky, ale i v zahraničí. Nikoliv každá služba v zahraničí vyžaduje, aby příslušník měl v zahraničí také místo služebního působení. Jedná-li se o služební cestu, místo služebního působení na území České republiky zůstává zachováno, ale příslušník plní přechodně úkoly v zahraničí.

Nedostatkem ustanovení § 6 ZSP je skutečnost, že není konkrétně vymezeno místo služebního působení pro případy, kdy je příslušník vyslán k výkonu služby do zahraničí. Ze vztahu obou odstavců citovaného ustanovení by bylo možno dovodit, že místo služebního působení v zahraničí by mělo být určeno celým územím státu, kde příslušník vykonává službu. Tak tomu však není. I v zahraničí může vykonávat příslušník službu v různých místech. Z dikce § 151 odst. 1 ZSP vyplývá, že příslušník zařazený v záloze činné s výjimkou příslušníka, který vykonává službu v rámci jednotky mnohonárodnostních sil nebo mezinárodních bezpečnostních sborů má nárok na náhrady cestovních výdajů za služební cesty v zahraničí.

Zákon o služebním poměru dosud obsahuje ustanovení o zvláštním určení místa služebního působení, které se vztahuje na příslušníka provádějícího kontrolu cestovních dokladů nebo celní kontrolu zboží a osob. Celní kontrola zboží a osob, které překračují státní hranice, se po vstupu České republiky do Evropské unie ke dni 1. května 2004 již neprovádí, stejně jako kontrola cestovních dokladů po vstupu do Schengenského prostoru k 21. prosinci 2007. Přestože se v minulosti zdálo,

že se jedná o ustanovení překonané, nejnovější vývoj bezpečnostní situace v souvislosti s imigrační vlnou a zvyšující se aktivitou teroristických islámských skupin, nevylučuje návrat příslušníků na státní hranice.

Předpisy související

§ 1 odst. 1 ZSP – bezpečnostní sbor

§ 2 ZSP – služební funkcionář

§ 16 odst. 3 ZSP – seznámení příslušníka s místem služebního působiště při přijetí

§ 17 odst. 1 písm. g) ZSP – stanovení místa služebního působiště v rozhodnutí o přijetí

§ 25 a § 26 ZSP – převedení na jiné služební místo

§ 27 ZSP – převedení ředitele bezpečnostního sboru na jiné služební místo

§ 28 odst. 2 ZSP – stanovení jiného místa služebního působiště příslušníkovi zařazenému v záloze činné a záloze zvláštní

§ 34 odst. 2 a 3 ZSP – ustanovení na služební místo v jiném místě služebního působiště po vynětí ze zálohy

§ 36 ZSP – převelení k plnění úkolů i v jiném místě, než je místo služebního působiště příslušníka

§ 37 odst. 1 ZSP – služební cesta

§ 38 odst. 1 ZSP – studijní pobyt v jiném místě, než je místo služebního působiště příslušníka

§ 39 odst. 1 ZSP – zastupování na jiném služebním místě v jiném místě, než je místo služebního působiště příslušníka

§ 70 odst. 2 písm. i) a § 71 odst. 4 ZSP – služební volno při stěhování do jiného místa služebního působiště

§ 76a ZSP – výkon služby z jiného místa

§ 85 odst. 2 a 3 ZSP – omezení změn v místě služebního působiště u některých příslušnic a příslušníků

§ 129 odst. 4 ZSP – poskytování služebního příjmu v cizí měně příslušníkovi s místem služebního působiště v zahraničí

§ 136 odst. 3 ZSP – doba, která se považuje za služební cestu

§ 145 ZSP – náhrada jízdních výdajů za cesty k návštěvě člena rodiny při zahraniční služební cestě

§ 148 odst. 1 písm. c) a odst. 2 ZSP – cestovní náhrady při studiu a při vyslání na studijní pobyt

§ 149 odst. 1 a 2 a § 223 ZSP – náhrada cestovních výdajů při změně služebního poměru

§ 150 a § 153 odst. 2 ZSP – náhrada jízdních výdajů za cesty v místě služebního působiště

§ 151 ZSP – vyloučení nároku na náhradu jízdních výdajů v místě služebního působiště

§ 18 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) – vymezení území obce

§ 7

Služební hodnost, minimální stupeň vzdělání, minimální doba trvání služebního poměru pro služební hodnost a tarifní třída

(1) Pro příslušníky se stanovují tyto služební hodnosti, minimální stupně vzdělání, minimální doby trvání služebního poměru pro služební hodnost a tarifní třídy:

Služební hodnost	Minimální stupeň vzdělání	Doba trvání služebního poměru	Tarifní třída
a) referent	střední nebo střední s výučním listem	–	1.
b) vrchní referent	střední s maturitní zkouškou	–	2.
c) asistent	střední s maturitní zkouškou	–	3.
d) vrchní asistent	střední s maturitní zkouškou	2 roky	4.
e) inspektor	střední s maturitní zkouškou	3 roky	5.

HLAVA VI

Výkon služby z jiného místa

§ 76a

(1) Nebrání-li tomu důležitý zájem služby, může služební funkcionář na žádost příslušníka rozhodnout o výkonu služby mimo služebnu (dále jen „výkon služby z jiného místa“). Žádost o výkon služby z jiného místa musí obsahovat návrh jiného místa výkonu služby, které je pro výkon služby způsobilé.

(2) Služební funkcionář rozhodnutí o výkonu služby z jiného místa zruší, pokud o takové zrušení příslušník požádá, vyžaduje-li to důležitý zájem služby, anebo pokud se podstatně změnily okolnosti, za nichž bylo rozhodnutí vydáno. Rozhodnutí lze vydat jako první úkon služebního funkcionáře v řízení.

(3) Služební funkcionář písemně nařídí příslušníkovi výkon služby z jiného místa v případě, že tak stanoví opatření orgánu veřejné moci podle jiného zákona⁹⁵⁾, a to na nezbytně nutnou dobu, pokud to povaha vykonávané služby umožňuje a za podmínky, že jiné místo bude pro výkon služby způsobilé. Příslušník je povinen na výzvu bez zbytečného odkladu písemně určit místo, na které mu lze výkon služby z jiného místa nařídít, nebo sdělit, že nemá k dispozici žádné jiné místo způsobilé k výkonu služby.

(4) Náhrada nákladů spojených s výkonem služby z jiného místa příslušníkovi nepřisluší. To neplatí, pokud vláda nařízením stanoví, že se náhrada nákladů poskytne paušální částkou; pro určení výše paušální částky se použijí ustanovení zákoníku práce o náhradě nákladů při výkonu práce na dálku zaměstnancem odměňovaným platem. Paušální částka podle věty druhé zahrnuje veškeré náklady spojené s výkonem služby z jiného místa. Pro účely náhrady cestovních výdajů je místo služebního působení při výkonu služby z jiného místa určeno územím obce, v níž příslušník vykonává službu z jiného místa.

⁹⁵⁾ Například zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Komentář k § 76a

Novela zákona připouští, aby služební funkcionář rozhodl na žádost příslušníka o výkonu služby z jiného místa, než je služebna bezpečnostního sboru. Příslušník může v takovém případě vykonávat službu z domova nebo jiného místa, které navrhne služebnímu funkcionáři. Služební funkcionář může rozhodnutí o službě z jiného místa vydat jen tehdy, nebrání-li tomu důležitý zájem služby a také za podmínky, že místo výkonu služby navržené příslušníkem je pro výkon služby způsobilé. Podáním žádosti je ve smyslu § 178 odst. 1 a odst. 2 písm. b) ZSP zahájeno řízení.

Zákon konstatuje, že služební funkcionář rozhodnutí o výkonu služby z jiného místa zruší, a to buď na základě žádosti příslušníka, nebo pokud se podstatně změnily okolnosti, za nichž bylo rozhodnutí vydáno. Lze vyjádřit domněnku, že pojem „zruší“ není na místě. Zrušení vyvolává dojem, že se rozhodnutí zruší pro nezákonnost nebo jinou vadu. Proto by bylo vhodné, že služební funkcionář rozhodnutím výkon služby z jiného místa ukončí.

Z judikatury

Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 90/2015-37 ze dne 20. ledna 2016
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 3742/2008 ze dne 15. října 2009
Rozsudek Krajského soudu v Plzni sp. zn. 4 Co 172/61 ze dne 30. června 1961
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 4834/2010 ze dne 5. ledna 2012
Rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 22 Ad 10/2017-28 ze dne 19. června 2018
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 5306/2014 ze dne 6. srpna 2015
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 6 Cz 5/65 ze dne 9. února 1965
Rozsudek Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci sp. zn. 65 Ad 6/2014-48 ze dne 27. ledna 2016
Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 136/2011-109 ze dne 19. června 2012
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 2659/2012 ze dne 3. září 2013
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1508/2007 ze dne 6. února 2008
Rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 22 Ad 91/2014-37 ze dne 7. prosince 2016
Rozsudek Krajského soudu v Praze sp. zn. 45 A 18/2014-57 ze dne 3. března 2016
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1755/2002 ze dne 2. dubna 2003
Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 9 As 87/2015-33 ze dne 20. srpna 2015
Rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 22 Ad 91/2014-37 ze dne 7. prosince 2016
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 4394/2014 ze dne 24. března 2016
Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 25 Cdo 4434/2011 ze dne 26. června 2013
Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové sp. zn. 30 Ad 2/2020-216 ze dne 29. června 2021
Rozsudek Krajského soudu v Brně sp. zn. 31 Ad 10/2021-34 ze dne 8. srpna 2022
Rozsudek Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 25 Ad 11/2020-94 ze dne 18. května 2022
Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 54/2021-25 ze dne 21. dubna 2022
Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 51 A 27/2021-28 ze dne 9. března 2022

§ 102

Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě

(1) Náhrada za ztrátu na služebním příjmu se příslušníkovi poskytuje po dobu jeho neschopnosti ke službě z důvodu služebního úrazu nebo nemoci z povolání v takové výši, aby se spolu se služebním příjmem nebo s nemocenským rovnala jeho průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody.

(2) Při další neschopnosti ke službě z důvodu téhož služebního úrazu nebo nemoci z povolání se vychází z průměrného služebního příjmu příslušníka před vznikem této další neschopnosti ke službě. Jestliže před vznikem další neschopnosti ke službě náležela příslušníkovi náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti, náleží mu náhrada podle odstavce 1 až do částky, do níž by mu náležela náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě, kdyby nebyl neschopen ke službě. Za služební příjem po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje i nemocenské.

Komentář k § 102

I. OBECNĚ O NÁHRADĚ ZA ZTRÁTU NA SLUŽEBNÍM PŘÍJMU PO DOBU NESCHOPNOSTI KE SLUŽBĚ

Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti příslušníka ke službě patří mezi opětuující se nároky na náhradu škody vzniklé služebním úrazem. Poskytuje se v takové výši, aby se spolu se služebním příjmem poskytovaným podle § 124 odst. 5 ZSP po dobu nejdéle 12 měsíců od počátku neschopnosti ke službě, jde-li o neschopnost ke službě v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání, nebo s nemocenským poskytovaným po uplynutí 12 měsíců rovnala jeho průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání. Průměrný služební příjem se zjišťuje podle § 351 a násl. ZP jako průměrný hrubý služební příjem z hrubého služebního příjmu zúčtovaného k výplatě v rozhodném období a z odsloužené doby v rozhodném období.

Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě patří k opětuujícím se nárokům na náhradu škody na zdraví. Každá další neschopnost ke službě na následky služebního úrazu zakládá samostatný (jedinečný) dílčí nárok na tuto náhradu. Při každé další neschopnosti ke službě, která vznikla v příčinné souvislosti se služebním úrazem, se nově stanoví průměrný služební příjem ke dni vzniku této další neschopnosti ke službě. Nárok na tuto náhradu trvá nepřetržitě počínaje prvním dnem neschopnosti ke službě až do okamžiku jejího ukončení. Poskytování této náhrady však skončí, pokud byl příslušník propuštěn ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. h) ZSP z důvodu pozbýetí zdravotní způsobilosti pro výkon služby v příčinné souvislosti se služebním úrazem. Poté je příslušníkovi, pokud splnil požadované podmínky, poskytována náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě podle § 103 ZSP. Uvedené však předpokládá, aby příslušníkovi ke dni skončení služebního poměru byla ukončena neschopnost ke službě. V případě trvání neschopnosti (nyní už „pracovní neschopnosti“) i po skončení služebního poměru se bude výpočet náhrady za ztrátu na služebním příjmu provádět z průměrného služebního příjmu nově zjištěného ke dni skončení služebního poměru. Potvrzuje to rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 72/2011-81 ze dne 18. listopadu 2011, v němž je uvedeno: *„Při stanovení výše náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě poskytované podle § 103 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, je rozhodným obdobím pro účely zjištění průměrného služebního příjmu před vznikem škody kalendářní čtvrtletí, které předchází skončení služebního poměru příslušníka podle § 42 odst. 1 písm. h) téhož zákona v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání.“*

Odlísně se postupuje v případech, kdy k další neschopnosti ke službě dojde v době pobírání náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě. K uvedenému případu může dojít jak za trvání služebního poměru, když byl příslušník např. převeden na jiné služební místo, na němž dosahuje nižší služební příjem, a proto mu je poskytována náhrada za ztrátu na služebním příjmu, tak po skončení služebního poměru, kdy bývalý příslušník např. dosahuje nižšího výdělku, než byl průměrný služební příjem.

Způsob poskytování náhrady za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě (pracovní neschopnosti) je závislý na příčině neschopnosti. V závislosti na příčině vzniku opětovné neschopnosti se náhrada posuzuje dvěma způsoby, a to buď podle § 102 ZSP, jestliže se jedná

o vznik neschopnosti v příčinné souvislosti se služebním úrazem, anebo podle § 103 téhož zákona, jde-li o neschopnost z důvodu obecných zdravotních příčin. Oba způsoby výpočtu náhrady za ztrátu na služebním příjmu mají společně to, že se při jejich výpočtu vychází z průměrného služebního příjmu příslušníka, ze kterého je v dané době počítána náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě.

II. OPĚTOVNÁ NESCHOPNOST KE SLUŽBĚ V DOBĚ POBÍRÁNÍ NÁHRADY ZA ZTRÁTU NA SLUŽEBNÍM PŘÍJMU PO SKONČENÍ NESCHOPNOSTI KE SLUŽBĚ VZNIKLÁ V PŘÍČINNÉ SOUVISLOSTI SE SLUŽEBNÍM ÚRAZEM

1. Náhrada za ztrátu na služebním příjmu poskytovaná příslušníkovi za trvání služebního poměru

Dojde-li ke vzniku opětovné neschopnosti v příčinné souvislosti s původním služebním úrazem v době, kdy se příslušníkovi poskytuje náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě, výpočet náhrady za ztrátu na služebním příjmu se po dobu trvání této neschopnosti řídí ustanovením § 102 odst. 2 ZSP. Podle tohoto ustanovení mu náleží náhrada v takové výši, aby se spolu se služebním příjmem nebo s nemocenským rovnala jeho průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody, a to až do částky, do níž by mu náležela náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě, kdyby nebyl neschopen ke službě.

To znamená, že náhrada za ztrátu na služebním příjmu bude při opětovné neschopnosti v příčinné souvislosti s původním služebním úrazem náležet do výše průměrného služebního příjmu, který je v dané době používán pro výpočet této náhrady – průměrného služebního příjmu před vznikem škody, případně valorizovaného podle § 103 odst. 9 ZSP. Nový průměrný služební příjem se tudíž nezjišťuje. Rozhodný průměrný služební příjem pro poskytování náhrady za ztrátu na služebním příjmu se nemění.

Od tohoto průměrného služebního příjmu se u příslušníka, který setrvává ve služebním poměru, odečítá služební příjem poskytovaný podle § 124 odst. 5 písm. b) ZSP nebo, trvá-li neschopnost ke službě déle než 12 měsíců, nemocenské. Vzorec pro výpočet náhrady za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti ke službě pro příslušníka, který před počátkem této další neschopnosti pobíral náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti, lze vyjádřit takto:

$$\text{Náhrada} = \text{průměrný hrubý služební příjem} - \begin{array}{l} \text{hrubý služební příjem poskytovaný} \\ \text{při neschopnosti nebo nemocenské} \end{array}$$

2. Náhrada za ztrátu na služebním příjmu poskytovaná bývalému příslušníkovi po skončení služebního poměru

Dojde-li ke vzniku opětovné neschopnosti v příčinné souvislosti s původním služebním úrazem v době, kdy se bývalému příslušníkovi, který je po skončení služebního poměru v pracovněprávním vztahu, poskytuje náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě, výpočet náhrady za ztrátu na služebním příjmu se po dobu trvání této neschopnosti provede tak, že se od průměrného služebního příjmu (používaného v dané době pro výpočet náhrady), odečte náhrada mzdy nebo platu, která se v prvních 14 kalendářních dnech poskytuje podle § 192 a násl. ZP, nebo nemocenské, které se poskytuje po uplynutí 14 dnů. Od průměrného služebního příjmu se odečte též případný invalidní důchod, který příslušník pobírá v souvislosti s utrpěným služebním úrazem, neboť ten již sám o sobě částečně kompenzuje ztrátu na služebním příjmu příslušníka.

Podle § 102 odst. 2 ZSP náleží náhrada až do částky, do níž by mu náležela náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě, kdyby nebyl neschopen ke službě. Uvedené lze shrnout do vzorce výpočtu:

$$\text{Náhrada} = \text{průměrný hrubý služební příjem} - \text{náhrada mzdy nebo nemocenské} - \text{invalidní důchod}$$

Další neschopnost bývalého příslušníka v příčinné souvislosti se služebním úrazem může vzniknout i u příslušníka, který pobírá náhradu a současně je veden jako uchazeč o zaměstnání. Pokud je příslušník zařazen do evidence uchazečů o zaměstnání, nenáleží mu náhrada mzdy nebo platu ani nemocenské. Náhrada za ztrátu na služebním příjmu bude tudíž plně kompenzovat průměrný služební příjem používaný v dané době pro výpočet náhrady. Vzhledem k tomu, že uchazeč o zaměstnání není pojištěncem podle zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, nahrazuje rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti posudek o zdravotním stavu vystavený lékařem zajišťujícím pracovnělékařské služby podle § 41 až § 50 zákona č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách.

Předpisy související

§ 90 odst. 1 ZSP – služební úraz

§ 95 odst. 4 ZSP a § 351 až § 362 ZP – průměrný měsíční služební příjem

§ 100 ZSP – obecná ustanovení o odpovědnosti za škodu při služebním úrazu nebo nemoci z povolání

§ 101 ZSP – druhy náhrad za škodu při služebním úrazu nebo nemoci z povolání

§ 103 ZSP – náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě

§ 111 ZSP – společné ustanovení k odpovědnosti za škodu

§ 124 odst. 5 ZSP – služební příjem po dobu neschopnosti ke službě z důvodu služebního úrazu nebo nemoci z povolání

§ 124 odst. 12 a 13 ZSP – omezení nároku na služební příjem po dobu neschopnosti ke službě

§ 23 až § 31 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění – nemocenské

§ 55 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění – dočasná neschopnost ke službě

zákon č. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách

§ 103

Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě

(1) Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě se poskytuje po dobu trvání služebního poměru nebo v případě, že služební poměr skončil podle § 42 odst. 1 písm. h) v důsledku služebního úrazu nebo nemoci z povolání. Po skončení služebního poměru však náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě nenáleží, jestliže příslušník není výdělečně činný ani nepobírá invalidní důchod nebo není evidován v evidenci uchazečů o zaměstnání.

(2) Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě se příslušníkovi poskytuje ve výši, která se spolu se služebním příjmem nebo jiným výdělkem po služebním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání, popřípadě s invalidním důchodem poskytovaným z téhož důvodu nebo podporou v nezaměstnanosti anebo podporou při rekvalifikaci rovná průměrnému služebnímu příjmu před vznikem škody. Za dosahovaný výdělek se považuje výdělek alespoň ve výši minimální mzdy stanovené zvláštním právním předpisem,⁵⁰⁾ z minimální mzdy se vychází též v případě, že skončila

Paušálně definovat požadovaný „minimální“ rozsah odůvodnění, aby bylo v konkrétním případě ještě přezkoumatelné, dost dobře nelze, neboť toto je vždy kontextuální a individuální kategorií – zrcadlí se v něm zejména průběh předchozího řízení, především procesní aktivita stran a prováděné dokazování, povaha skutkových a právních otázek, které byly v řízení řešeny, a v rozhodnutí, jímž bylo jiné rozhodnutí přezkoumáváno, i povaha a rozsah přezkumné činnosti orgánu, který ve věci rozhodoval, jak vyplývá z konkrétní procesní úpravy.“

III. CHARAKTER ZVLÁŠTNÍHO ŘÍZENÍ A JEHO VZTAH K TRESTNÍMU ŘÍZENÍ

Zákonodárce zavedením režimu zvláštního řízení (ať už zkráceného či nezkráceného) reflektuje potřebu dané řízení maximálně urychlit, a to nejspíše z důvodu vysoké společenské škodlivosti protiprávního jednání, jehož se příslušník dopustil, na úrovni trestného činu, které je tak naprosto neslučitelné s požadavky kladenými na příslušníka bezpečnostního sboru. Tomu by poté odpovídala i specifická úprava odvolání, které se podává taktéž ve „zkrácené“ 7denní lhůtě.

V případném navazujícím odvolacím řízení se však již postupuje zcela standardně. Odvolatel coby účastník řízení má plná procesní práva, včetně práva na seznámení se s podklady pro rozhodnutí a možnosti se k nim vyjádřit. Odchyłka spočívá právě a pouze jen v délce odvolací lhůty.

Zvláštní řízení se vede jako řízení samostatné, které není odvislé od výsledku řízení kázeňských či trestních, což potvrzuje i judikatura vztahující se ke konkurenci těchto řízení. Tak např. podle rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 109/2015-31 ze dne 18. června 2015: „V případě propuštění příslušníka bezpečnostního sboru ze služebního poměru dle ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., skutečně nejde o sankci ‚trestního‘ charakteru. Tato sankce není formálně označena jako trest a ani materiálně nemá povahu ‚trestu‘. Neplní totiž represivní funkci, nýbrž je výlučně opatřením, které má zaručit řádné fungování bezpečnostního sboru (k posuzování ‚trestního‘ charakteru sankcí srov. rozsudek ze dne 8. 6. 1976 ve věcech 5100/71; 5101/71; 5102/71; 5354/72; 5370/72, Engel a další proti Nizozemsku, dostupný na <http://hudoc.echr.coe.int>). Neuplatní se zde tedy zásada *ne bis in idem* ve smyslu pravidla zakotveného v čl. 4 Protokolu č. 7 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována ve sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí č. 209/1992 Sb.) nebo čl. 40 odst. 5 Listiny základních práv a svobod (publikována usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb.). Stejně tak se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s názorem stěžovatelky, že řízení o propuštění ze služebního poměru dle ust. § 42 odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2003 Sb., a trestní řízení týkající se téhož jednání příslušníka bezpečnostního sboru, jsou autonomní. Zákon č. 361/2003 Sb. neváže rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru na existenci pravomocného rozsudku trestního soudu o spáchání trestného činu. Naplnění zákonných podmínek posuzuje služební funkcionář zcela samostatně, včetně otázky, zda jednání příslušníka naplňuje znaky trestného činu. Skutečně přitom není nutné, aby byly jeho úvahy následně potvrzeny odsuzujícím rozsudkem trestního soudu. Stejně tak ani zprošťující rozsudek nutně nemusí znamenat automaticky závěr o nezákonnosti propuštění ze služebního poměru (...)“ (k tomu podrobněji viz komentář k § 42 ZSP – část V. Propuštění příslušníka ze služebního poměru z důvodu porušení služební smlouvy).

Ostatně k obdobným závěrům dospěl již Ústavní soud ve svém usnesení, sp. zn. I. ÚS 529/03 ze dne 11. listopadu 2003, podle kterého: „Není totiž možné směřovat trestní řízení a správní řízení ve věci propuštění ze služebního poměru podle § 106 odst. 1, písm. d) zákona č. 186/1992 Sb. Předmětem soudního přezkumu může být pouze to, zda nastaly takové skutečnosti, které citované

ustanovení předpokládá jako důvod pro propuštění příslušníka Vězeňské služby ČR ze služebního poměru, a to bez ohledu na současně probíhající trestní řízení. Je-li tedy příslušník VS ČR propuštěn ze služebního poměru podle citovaného ustanovení pro jednání, které je kvalifikováno jako porušení služební přísahy a služebních povinností zvlášť závažným způsobem a za totožné jednání je proti němu vedeno i trestní stíhání, nelze dospět k závěru, že propuštěním ze služebního poměru byla popřena presumpce nevinu stanovená v čl. 40 Listiny."

Předpisy související

§ 42 odst. 1 písm. d) ZSP – propuštění pro porušení služebního slibu

hlava I části dvanácté ZSP – obecná ustanovení o řízení

hlava II části dvanácté ZSP – průběh řízení

§ 174 ZSP – práva a povinnosti účastníka v řízení

§ 190 ZSP – odvolání

§ 192 ZSP – obnova řízení

Z judikatury

Řízení o propuštění je dle § 183 téhož zákona zvláštním řízením, jehož procesní specifika jsou upravena v části dvanácté zákona o služebním poměru, upravující řízení ve věcech služebního poměru, hlavě III. Dle § 183 zákona o služebním poměru se na toto řízení použijí obecná ustanovení i ustanovení o průběhu řízení s výjimkou § 174 odst. 1 písm. b) tohoto zákona, v němž je zakotveno právo účastníka řízení ve věci služebního poměru vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům, ke způsobu jejich zjištění, popřípadě navrhnout jejich doplnění. Vyloučení tohoto zásadního procesního práva účastníka odpovídá závažnosti důvodu, pro který k propuštění ze služebního poměru podle § 42 odst. 1 písm. d) zákona o služebním poměru dochází a který vyžaduje bezodkladnost rozhodnutí příslušného služebního funkcionáře. Ze stejného důvodu stanoví § 184 odst. 2 zákona o služebním poměru, že prvním úkonem tohoto zvláštního řízení může být doručení rozhodnutí o propuštění, stanoví však nezbytnou podmínku, že příslušný služební funkcionář zjistil takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí. Poslední odchylkou od obecných ustanovení o řízení ve věcech služebního poměru je zkrácení lhůty pro podání odvolání na 7 kalendářních dnů ode dne doručení rozhodnutí o propuštění a bezvýjimečně vyloučení odkladného účinku odvolání (§ 185 zákona o služebním poměru).

Rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci sp. zn. 65 Ad 3/2016 ze dne 31. října 2018

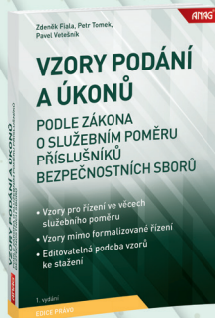
Ve zvláštním řízení podle ust. § 184 zákona o služebním poměru jsou však účastníkovi všechna tato práva odepřena, jelikož prvním úkonem je až doručení rozhodnutí. Tím je účastník postaven před hotovou věc, tímto aktem pro něj řízení v I. stupni začíná a současně i končí, aniž by měl možnost průběh prvostupňového řízení – zejména způsob a rozsah dokazování – jakkoliv ovlivnit. Toto podstatné zkrácení jeho procesních práv je proto alespoň zčásti kompenzováno tím, že služební funkcionář musí zjistit takový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí. Skutečnost, že účastník řízení je zbaven možnosti jakkoliv přispět k opatřování podkladů pro rozhodnutí, je tu tedy zčásti vyvážena tím, že služební funkcionář sám musí provést dokazování tak důkladně, aby o skutkových zjištěních nebyly důvodné pochybnosti.

Rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 8 Ad 13/2012 ze dne 25. února 2016

V daném případě ovšem správní orgány tímto způsobem nepostupovaly. Jak již bylo uvedeno, obsahem spisového materiálu není ani jeden z protokolů o výslechu jednotlivých osob, z jejichž výpovědí vychází usnesení o zahájení trestního stíhání, a krajský soud se proto (a před ním ani žalobce ve správním řízení) nemohl s uvedenými listinami a jejich obsahem seznámit a přezkoumat správnost na jejich základě učiněných skutkových zjištění. Správní orgány měly samozřejmě i tu možnost – pro případ, že nechtěly vycházet z obsahu těchto protokolů (a zde je nutno opět zdůraznit, že by se muselo jednat o protokoly použitelné a vyhotovené při respektování shora uvedených práv žalobce) – samy provést vlastní svědecké či účastnické výpovědi, na jejichž základě by si učinily úsudek o skutkovém stavu věci a o tom, co se vlastně stalo. Ani k tomuto postupu však správní orgány v předchozím řízení nepřistoupily. Argumentoval-li pak žalovaný v této souvislosti specifiky řízení o propuštění ze služebního poměru a úmyslem zákonodárce neprovádět v tomto „zvláštním řízení“ rozsáhlé dokazování (i s ohledem na krátkou prekluzivní lhůtu pro vydání a doručení rozhodnutí), kdy ve spojení



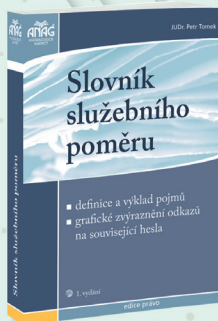
**MĚSÍČNÍK
MZDOVÁ ÚČETNÍ**



**EDICE
PRÁVO**



**DVOUMĚSÍČNÍK
PRAKTICKÁ PERSONALISTIKA**



**EDICE
PRÁVO**



**MĚSÍČNÍK
ÚČETNÍ A DANĚ**



**EDICE
PRÁCE I MZDY I POJIŠTĚNÍ**

